

דיינער פאלקסבלאט

№ 240

Lódź, Niedziela 18 października 1931 r.

דיינער יאהרגאנג

לאדז, זונטאג 18 אקטאבער 1931

№ 240

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — 224-71 פערטריכאווער 21, טעל. 224-71

א תרליה איז קארדז

דער מערדער פון וואצלאוו שטארק-אדאם פאגאס איז דורכ'ן שנעל-געריכט פערמשפט געווארען צום טויט דורך הענגען די עקזעקוציע איז פארגעקומען נעכטען פארטאגס

— ווי שפעט איז דעמאלט געווען. — ס'האט געקענט זיין 11 אין אוועק די גאנצע צייט בין איהן געווען אין קיר, אין שטוב בין איהן אינגאנצען נישט צווינגענען און די שענק האב איהן נישט געעפענט, איהן האב צוגעגרייטען זיין מיליטערישע ביכעל, אין וועלכען ס'איז גע- לעגען 50 זל, דאן האב איהן צוגענומען דעם ער- מארדענענס פאלטא און בין אוועק, ווייטער דער- צעהלט דער אנגעקלאגטער, אז ער איז ארויסגע- גאנגען פון דער וואוינונג פון ערמארדענען און איז געגאנגען דורך דער וואולטשטאנסקא ביז טשער- וואגא און דארט האט ער זיך ארויסגעציעט אויפ'ן טראמואי, ער האט איבערגענומען איהן האטעל „קולקאס", און צומארגענס האט ער א גאנצען טאג געשפילט אין בילארד. דער פאלטא האט ער גע- קויפט פאר זיין אייגען געלט. שטארקען האט ער גוט געקענט, האט ביי איהם עטליכע מאל אפילו געעכטיגט.

פארויזער: פארוואס האט דער אנגעקלאגטער גארנישט געזאגט דעם אויספארשונגס-דיכטער, אז ער האט געטרוקען בראנפען. אנגעקלאגטער: אין האב פערגעסען.... דער פערטיידיגער לעגט דאס פאר א דאקט' מענט, אז פאגאס איז צווינגענערען אלס פרוי-ווי- ליגער אין פוילישען מיליטער אין יאהר 1919, און האט אפגעדינט אויפ'ן פראנט 21 חדשים. ער איז געווארען פערוואנדעט אין פוס און אין קאז, איז קראנק געווען אויף א מוח-ענטצונדונג און פון דעמאלט אן בעקומט ער.

משוגעת-אנפאלען

אין זיין קינדהייט איז ער צוראפגעפאלען פון די טרעפער און איז געפאלען אויפ'ן קאפ. פארויזער: ווי אזוי זאל מען פערטיי- טשען דאס, אז דער אנגעקלאגטער שילדערט מיט אזא פינקטליכקייט. אלץ, וואס ער האט געטון אין דעם טאג פון מארד, דעם מאמענט פון מארד און וואס ער האט געטון אויף צומארגענס. אנגעקלאגטער: אויפ'ן צווייטען טאג האב איהן זיך דערמאנט אלץ, וואס איהן האב געטון און זיך מין אייבע, א זס'איז געווען אזוי, ווי איהן דער- צעהל, דעם מאמענט פון מארד געדענק איהן אבער נישט, ווייל דער בראנפען האט מיה משוגע גע- מאכט. ווער האט בעדעקט דעם טויטען קערפער מיט דער קאלדער. אויב איהן דערמאנען זיך, האב איהן דאס געטון. צי האט דער בעשולדיגטער געזעהען ביי (ווייטער זעה 3-טע זייט).

שטעלט געווארען, אז שטארק איז דער-הרג'עט געווארען מיט א'יערן 2 וואכען צוריק דורך 2 קלעפ מיט א האק, וועלכע מ'האט טאקע געפונען א פערבולטיגטע אין צימער. בעת'ן זוכען דעם מערדער איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז דעם 15-טען סעפטעמבער, דאס וויינט פינף טעג נאכ'ן מארד, האט דער פאלציאנט בא- לעסלאוו גאליק פערזעהלען אויפ'ן גאס אלס פער- דעכטיגטען אין גנבה א געוויסען צאמס פאגאס, וועלכער האט אבער ערקלערט, אז ער הייסט ארליב- סקי, דאן האט ער זיך לעגטימירט מיט א מילי- טערישע ביכעל אויפ'ן נאמען פון וואצלאוו שטארק, אזוי צורום איז פאגאס פערזעהלען געווארען אלס בע- שולדיגטער אין מארד.

דער בעשולדיגטער איז יוד מודה

נאכ'ן אדוואקאטען דעם בעשולדיגטען-אקט פירטע דער פארויזער פאגאס'ען. אנערקענט זיך דער אנגעקלאגטער פאר שולדיג? — אין בין זיך מודה. ערקלערט דער אג- געקלאגטער רעהיג און קלאר. דאס איז געווען דעם 10. סעפטעמבער, 6 א ווייגער אין אוועק האב איהן זיך גע-רופען מיט צוויי בעקאנטע פרויען און געווען מיט זיי אין באד „אדוואקאטען" דארט האבען מיר פערברענגט א געוויסע צייט און געטרוקען 3 פלאשען בראנפען. 9 א ווייגער האב איהן זיך געווענעט מיט מיינע פריינדינס, אפערענדיג זיך צו טרעפען מיט איינע פון זיי צומארגענס 11 א ווייגער, מיט א טראמואי בין איהן געפארהען אויף וויינער-גאס 12 צו שטאר- קען, ווייל דער האבען געוואלט אהרען קיין ווארשא אויף די ווישטיגעט. מיר האבען זעהר אפט געשפילט צוואמען אויפ'ן טאטאלאטאר. ביי שטארקען האבען מיר ווידער געטרוקען בראנ- פען און אין א געוויסען מאמענט האב איהן מיר געוואלט צו-עכט מאכען א קלאץ ופון שיק, וועלכער איז מיר אראפגעפאלען. שטארק האט מיר צו דעם צוועק געגעבען א האק, ווען שטארק האט זיך אויסגעדיעהט, כדי מיר צו געבען עטליכע בעגעלעך, האב מיר איהם דערלאנגט.

א האק איבערן האפ

ווי אזוי דאס איז געווען ווייס איהן אליין נישט, איהן בין געווען בערזיש מיט אלקאהאל. פארויזער: דער אנגעקלאגטער טרינקט פיל? — יא, און דערנאך ווער איהן בערזישט. ווי לאנג דויערט אצא צושטאנד. געווענהליך פון 4 ביז 5 שעה.

די טיר פון זיין וואוינונג איז געווען פערשלאסען

אויף א שלאס. מאקאווסקא איז דאן עטליכע מאל נאך געקומען צו שטארק'ען אבער שטענדיג איז די טיר געווען געשלאסען. די שכנים האבען ער- קלערט, אז ווייט דעם 11. סעפטעמבער האבען זיי שטארקען נישט געוועהן, אזוי האט געדויערט ביז דעם 28-טען סעפטעמבער, מאקאווסקא איז געווארען זעהר אונרהיג און האט טעלעגראפיש ארויסגערופען קיין לאדז שטארקס א ביהער אל- פאגס, א פארוטשניק, וועלכער וואוינט אין בושעווא- קאווסקא געקומען צו שטארק'ען אין שטוב, אבער די טיר פון זיין וואוינונג איז געווען פערשלאסען.

אדאם פאגאס

אלפאנס שטארק איז גלייך געקומען און דורך א שלאסער געוויסען עפענען די טיר. ווען ער איז ארויסגעקומען אין דער וואוינונג האט ער קאנסטא- טירט, אז אין דער קיר הינטערן פענסטער איז געלעגען.

דער טויטער קערפער פון וואצלאוו שטארק

וועלכער איז געווען פערדעקט מיט א קאלדער. דער טויטער קערפער האט שוין אנגעהויבען צו פוילען. מיים פלמען דעם טויטען קערפער איז פעסטגע- פרייטע דעם 11-טען סעפטעמבער אין מא-

דער ערשטער פראצעס אין לאדז, וועלכער איז געפיהרט געווארען דורכ'ן שנעל-געריכט האט א- רויסגערופען א גרויסע פערמיטער-ערינג צו- רען די אינוואזיער פון אונזער שטאט. שוין באלד אינדערפריה האבען זיך פאר'ן קרייזגעריכט און אין די הארדארען פערזעהלעט גרופען מענשען, וועלכע האבען זיך געוואלט צוויינבעהמען איז. ווי פונגס-וואל. די קאנסטראלע איז אבער געווען א זעהר שטרענגע. 10 א ווייגער איז דער אנגעקלאגטער פאגאס צוויינבעהמירט געווארען אונזער א שטרייבער וואך.

דער מערדער פון וואצלאוו שטארק

האט א זעהר נישט סייפאטישען אויסזעהען, ער איז זעהר גוט געקליידעט, פריש ראקירט און טראגט א ווייטע פאלטא, ער בעהאלט זיין פנים פאר די ווייגערע פליקען פון פובליקום. דורך דער אנזע- צייט פון פראצעס איז ער זעהר רעהיג, נאך ברוטענווייז ווערט ער אויף א מינוט דענעוויירט, אבער בע- רהייגט זיך באלד. האלב 11 קומט אריין דער ריכטער-קאמפלעט פארויזער איז ריכטער אילינישט, בייזענערע די ריכטער האליצקי און קוביאק, ס'בעשולדיגט פרא- קארא כאוואלווסקי. פערטיידיגט — אדו. מ. רובין.

בעשולדיגונגס-אקט

דער פארויזער טרעט צו אפצונעהמען די פערזעהלען פון בעשולדיגטען. ער איז 28 יאהר אלט, פון פאך איז ער א פארבער, האט געענדיגט זעקס אפטיילונגען פון א פאלקס-שול. ער איז עט- ליכע מאל בעשטראפט געווארען דורכ'ן געריכט פאר פערשווערונג, פאר שווינדעל און גנבה. ער איז א פערזעהלעכער האט א פיר מיט א קינד. אין בעשולדיגונגס-אקט ווערט געזאגט, אז אדאם פאגאס ווערט בעשולדיגט, אז דעם 10. סעפטעמבער 1931 זיך ער ערמארדעט אויף וויינער גאס 12 אין א געוויסען וואצלאוו שטארק, געבענדיג 2 קלעפ מיט א האק, ווייטער ווערט איהן בעשול- דיגונגס-אקט דערצוהאלט פאלגענדעס: אין אקטא- בער 1930 האט זיך א געוויסע העלפנא מאקאווסקא בעקענט מיט דעם געו. סעקורעטאר פון לאדזער מאגיסטראט וואצלאוו שטארק. זי איז געווארען פאר איהם א פלה און איז גאנץ אפט געקומען צו איהם אין שטוב. דעם 10. סעפטעמבער ה. י. אין אוועק איז שטארק געווען ביי דער מאקאווסקא און זיך אפגעטרעט מיט איהר צו טרעפען אויף צומארגענס 11 א ווייגער פארמיטאג. פרייטאג דעם 11-טען סעפטעמבער איז מא-

בלב קרוע ומורתח אנו מודיעים על אסונינו הנדול בהלקח מאתנו אחרי מחלה כבדה וממושכה בשנת השבעים ושתיים לימי חינו אבינו היקר, חותננו, זקנו, אחינו, ניסנו וזרנו, האיש המצויק במרחותי, העוסק כל ימיו בתורה
אהרן רייביש ב"ר עזריאל וויינבערגער
(מי שהיה תלמיד מובהק מהרה"ג ר' משה ואל זצ"ל מטשזשיוו) הלויח לטובות עולמים תהיה היום, יום א' ו' לחודש מרחשון תרצ"ב, בשעה 12 בצהרים מבית האבל, נושאמיקסקא 26.
השרויים בצער עמוק משפחתו המתאבלת.

בלב קרוע ומורתח אנו מודיעים על אסונינו הנדול בהלקח מאתנו אחרי מחלה קצרה וכבדה בעלי ואבינו היקר ה"ר
מתת' חיים בידערמאז
בן הרה"ג מו"ה משה יחזקאל זצ"ל אבוק' ווישאגראד הלוי' למנח"ע התי' היום בשעה 12.30 מבית החולים פאזאנסקי טארגאווא 1 אשתו, בניו, בנותיו, חתניו, כלתיו, ונכדיו.

צענטראלע פון פארנאגראפישע קארטען איז ענטדעקט געווארען איז ווארשא

די קארטען זענען טראנספארטירט געווארען איבער גאנץ אייראפא

זעלבסטמארד פון אנהייב-דוסטריעלער

ווארשא 17 (טעלעפאניש) פון אינזער קארעספאנדענט אין האטעל „בריסטאל“ איז בע-גאנגען זעלבסטמארד דער בעקאנטער אינדוסטריע-לער קארעל וו. לאנדא. די סבה - סינאציעלע קריזיס.

פאליטישע ארעסטען איז ווארשא

ווארשא 17 (טעלעפאניש) אין לאקאל פון ספארט-קלוב „שטורם“ (נאָוואַליפּקי 25) האָט פא-ליציי ארעסטירט אנהייב-פאנאלע 5 פערנאמלונג פון 70 פערזאָן.

ווארשא 17 (טעלעפאניש) היינט איז ארעסטירט געווארען אונסער דער בעשולדיגונג פון קאמוניזם דער זשורנאליסט יצחק רייזשער.

ארעסטירט דעם אנפיהרער פון ווארשא ווער לאהאטארען-פעראייין

ער האט פערשווענדעט 20,000 זל.

ווארשא 17 (טעלעפאניש) דער אנפיהרער פון לאקאטארען-פעראייין לעשנא 73, מיטעטיסלאוו באיאקאוויטש איז ארעסטירט געווארען פאר פער-שווערען 20,000 זל. פעראיינס - געלד. צוזאמען

שטרייק-סכנה פון די קויהלען-גרובען או אייזען-הוטעס

קאטא וויץ 17 (טעלעפאניש) עס האָט אויסגעבראָכען א שארפער קאנפליקט צווישען די ארבייטער און די בעזיצער פון די אייזען-הוטעס

ווארשא 17 (טעלעפאניש) פון אינזער קארעספאנדענט די ווארשא ווער פאליציי האָט בעקומען לעבענס ידיעות פון דער פאליציי פון די איראפעאישע הייפט-שטעט. אז אין ווארשא געפינט זיך א צענטראלע פון דער מאבריקאציע פון פארגאראמישע קארטען, וועלכע ווערען פערשפרייט אין גאנץ אייראָפּע.

נאָך אַנענערגישער אויספארשונג האָט די פאליציי ענדליך פעסטגעשטעלט, אז דעם עקזיסטירט פאקטיש אז צענטראלע אין ווארשא.

נעכטען איז אויך ענטדעקט געווארען, אז די „פאבריק“ געפינט זיך אויך, שליסטא 50 אין דער וואוינונג פון טאדעאש מאטקעוויטש.

פאליציי איז אהין אוועק און דארט ארעס-טירט דעם אינהאבער, צוזאמען מיט 3 פרויען און א סטודענט.

די רעוויזיע האָט געגעבען סענסאציעלע רעזולטאטען. מען האָט געפונען די פאקטאגראפישע מכשירים, מיט די קלישעס אין ארויסען לאגער פון פערטיגע פארגאראמישע קארטען.

די אויספארשונג האָט פעסטגעשטעלט, אז צו די פאקטאגראפישע האָט מען, א הויך די דריי פרויען און דעם סטודענט, אויך בענוצט מינדער-יעהויגע מיידלעך, וועלכע מען מלענט אהין פער-נארען צו די שוידל כע צוועקען.

די סאברזירטע פארגאראמישע קארטען פלען טראנספארטירט ווערען אין אלע הייפט-שטעט פון אייראָפּע, אפילו קיין פאריז.

די הייפט-פונקטציען איז געווען די פריימע „פאטאציי“, סאלען 71. די דאזיגע פריימע האָט זיך דאס פערנאמען מיטן עקספארט איבער דער גאנצער וועלט.

צוליב דעם וואָס די עסטרייכישע פאליציי האָט ענטדעקט די שפירען פון דער צענטראלע, וואָס האָבען געפיהרט קיין ווארשא, איז די גאנצע ווייטערדיגע אספארשונג אבערגעגעבן געווארען דער עסטרייכישער פאליציי.

דעפענזיווע-אגענטען איז די שורען ליידענשאפטליכע דעבאטע איז סיים

גע וועגען קוואליפיקאציע פון די לעהרער. די רעדנער פון דער אפאזיציע האָבען פארגעווארפען דער רעגירונג און דער סאנאציע, אז זיי פיהרען צוויי פאליטיק אין דער שולע.

דעפוטאט פיאטראווסקי פון פ.ס.ס. דריקט זיך אויס, אז דער לעהרער און די שולע געפינען זיך אונטער דער קאמאנדע פון סטאראסטע, פאר לעצטע און וואהל-מאכער. ער דערזעהלט פאקט, וואָס האָט פאָסירט אין אַ קראַקאווער גימ-נאזיע, ווען דער דירעקטאר האָט געמאכט דעם וואָסני אַ פאָרוואַרף האָט יענער איהם איבערגע-ריסען: „איור האָט געענדיגט? יעצט וועל איר אירן ווייזען ווער איר בין. איור קאָנט שוין געהן אין קראַקאווער, און ער האָט געוויזען דעם דיר-רעקטאר זיין צייכען אַלט אַגענט פון דער דעפענ-זיווע. (אין זאל ברעכט אויס אַ געוואלדיגער טר-מעל, דעפוטאט ריבאָרסקי שפרינגט אויף פון אַרס און שרייט אויס: „אַן מאַרעסטרס סטודענטען לעגט מען זיי געוועהנליך פאַר, זיי זאָלען אַרייבן טרעטען אין דער דעפענזיווע.“)

אין דער דעבאטע האָט גענומען אַ וואָרט דער פּרעזענטאַט אַמערשטיין פון יידישען קאָלאַ. ער ווייזט אָן, אז יידען ווערען באַיקאַטירט ביים בעזעצער לעהרער-פּאַסטענס, עס זענען פאַרהאַן הונדערטער קוואַליפיקאַטע לעהרער מיט העכערער בילדונג מיט פעדעראַלישע קוואַליפיקאַציע. זיי ווערען אַ בער גישט אַנגענומען, ווייל זיי זענען יודען. אין לעצטען שול-יאָר זענען אין די מיטעל-שולען גע-ווען פּרייז דריי הונדערט ביין און זעכציג פּאַסטענס. 114 יידישע לעהרער און לעהרערענס האָבען דער-לאַנגט עטליכע טויזענד ביטעס, אָבער בלויז איר-בער פון זיי האָט געקליגען אַ פּאַסטען אין אַ וויל-נער גימנאַזיע. דער רעדנער פּאַדערט, אז די יודען זאָלען אויף דעם געביט בעהאַנדעלט ווערען גלייך, ווי אַנדערע.

אַ הייסע דעבאַטע האָט אויך אַרויסגערופען דער געווען-פּראָזיקעס וועגען אַ לאַנג-טעמיגיקע הלואה אויף איינצופיהרען אויסטאָמאָנישע טעלעפּאָ-נען.

די דערמאָנטע געווען-פּראָזיקעס זענען אָב-גענומען געוואָרען. זיי נאָהענטסטע זיצונג פון סיים קומט פאַר דינסטאָג.

נישט געלונגענער אטענטאט אויף א צוג

ווארשא 17 (טעלעפאניש) נישט ווייט פון גראָנע האָט מען ענטדעקט אַטענטאט אויף א צוג, צום גליק האָט מען דעם אטענטאט בע-צייטענס בעמערקט און אזוי ארום אויסגעמיטען א שרעקליכע קאטאסטראָפּע. די אטענטעטער האָבען אויף די שינעס ארויסגעלייגט קלעבער און דרענגער. די פערברעכער האָט מען דערווייל נישט געכאַפט.

דעמאנסטראציעס פון ענדעקישע סטודענטען אין לעמבערג

לעמבערג 17 (טעלעפאניש) דא איז פארגעקומען א דעמאנסטראציע פון 3000 ענדע-קישע סטודענטען, וועלכע האָבען געמאַכט אויס-רופען געגען דער רעגירונג און געגען יודען.

Dr. med.
A. URYSON
אינערליכע טראַנקווייטען
11-טען ליסטאָפּאָד 20
טעלעפּאָן 215-85

ער האָט פיל צייט פון זיין רעדע אַוועקגעגע-בען מיט אויפּוואַרפּען די פ.ס.ס. הלמאַץ אַליין טרעט זי ארויס גענען די אַרבייטסלאָזע צדקה-קאָמיטעטען און דאָן געפינען זיך צוויי פעצעטאָנזעס אין הויפט-קאָמיטעט פאַר אַרבייטסלאָזע. דער דאָזיגער פאַר-וואַרף האָט געפינען אַ שטאַרקע צושטימונג ביי דער סאנאציע. פון די אַטאָמאָנישע בענק האָט מען געשריגען: „ריכטיג! ריכטיג! די פ.ס.ס. זענען פאַר אַ צובעקעס!“

זיין רעדע איז איבערגעריטען געוואָרען מיט צווישענרופען פון די פ.ס.ס. די ענדעקעס און סאַ-נאַטארען האָבען אַנגעוואָלען פון דער דאָזיגער מחלוקה.

דער מאַרשאַלעק האָט דעם רעדנער גערופען איינגע-מאַל צו אַרדנען. ער האָט אָבער זיין רעדע וואָס איז געווען אַ גענוג בלאַטע, געענדיגט בשלום. אַ ווייסע דעבאַטע האָט אַרויסגערופען די פּראָ-פאַר אַ צובעקעס!“

ווארשא 17 (טעלעפאניש) פון אינזער קארעספאנדענט. אויף דער פרייטאגדיגער זיצונג פון סיים איז אויף דער טאָג-ארדנונג געשטאַנען דער געווען-פּראָזיקעס פון דער רעגירונג וועגען צאָהלען שטייגען אין נאַזער - מיט קאַרעאַפּעל קאַרן, וויץ א. ד. גל. נאָכן רעפּערענט מאַטשולסקי און ענדעקישען דעפוטאַט יאָשיקאוויטש, האָט בער-קומען דאָס וואָרט דער קאָמוניסטישער רעפּעטאַט דאַנעצקי.

זיין אַרויסטריט איז געווען אַ שטיקעל סענ-סאַציע, ווייל אין משך פון דער סיים-סעציע האָט זיך נאָך די קאָמוניסטישע פּראָזיקע גישט גע-מאַלדען צום וואָרט.

דער קאָמוניסטישער דעפוטאַט האָט גערעדט בערך 20 מינוט. ער האָט בעריהרט אַלע פּראָזיען, נעלכע זענען בעהאַנדעלט געוואָרען לעצטענס אין סיים.

א תליה איז לאדו

דער מלוכה-פרעזידענט האט נישט בעגנעדיגט דעם פער-משפט'ען

באלד האָט מען אַנגעהויבען זיך צוצוגלייטען צו דער עקזעקוציע. פאנאס איז אריינגעוועזען געוואָרען אין אַנ-איינצעל-ציימער אויף קאַפּערניקא - גאַס. ער איז געוואָרען זעהר בערוועאיש 1 א זיגער ביינאַכט האָט מען איהם מיטגעטיילט, אז דער מלוכה-פרע-זידענט האָט אַפּרעוואַרפּען די ביטע וועגען בער-גנעדיגונג, און אז די עקזעקוציע וועט איינגיכען פאַרקומען. פאנאס האָט ערקלערט, אז

דער פּערזענליכער אָדו. רובין לעגט דאָן פאַר, אז מ'זאָל אונטערזוכען, צי דער אַנגעקלאָגטער איז ביים קלאָרען פּערשטאַנד. גענען דעם אפאגירט דער פראָקאדאָר, ווייל דער אַנגעקלאָגטער פיהרט זיך דורך דער גאַנצער צייט פון פראָצעס אויף זעהר נאַרמאַל און קיין שום סימנים פון משוגען זעהט מען ביי איהם גישט. נאָך אַ קורצער בעראַטונג האָט דאָס געריכט אָפּגעוואָרפּען דעם פאַרשלאָג פון פּערזענליכער. דער געריכט-דאָקטאָר דיר הירוויטש ער-קלערט, אז די צוויי קלע, וואָס דער ערמאַרדערער האָט בעקומען זענען געווען שטענדיליכע. מיט דעם האָבען זיך פּערענדיגט די געריכט-פּערהאַנדלונגען.

די רעדע פון פראקאדאָר

איז געווען אַ קורצע, אָבער אַ שאַרפע דער פראַ-קאָדאָר האָט בעוויזען, אז פאנאס איז בעפונגען דעם מאָרד מיט אַ קלאָרען אויסרעכענונג. דער מאָרד איז בענאַנגען געוואָרען מיט ריב-בוועקען. צוליב דעם, פּערדיגט גישט דער מערדער אויף קיין שום מילדערונג אומשטענדיגען און ער בעט דאָס געריכט אַרויסצוואַרפּען דעם שטרענגסטען אור-טייל, דאָס הייסט, טויט-שטרעף.

דער פּערזענליכער זוכט מילדערונג אומשטענ-דען. ער ווייזט אָן אויף דעם תרסה-געפיהל פון מערדער, וויין אַריינטרעפּען אַלס פּרייוויליגען און מיליטערי א. א. וו., ער בעט דעם געריכט אַרויסצו-טראָגען אַ מילדען אורטייל.

אין זיין לעצטען וואָרט בעט דער מערדער אַ מילדען אורטייל. דאָס געריכט געהט אַוועק אויף אַ בעראַטונג און נאָך אַ האַלבע שעה ווערט אַרויסגעטראָגען דער אורטייל, לויט וועלכען

פאנאס איז פערמשפט געווארן צום טויט דורך הענגען

דער מערדער האָט אויסגעהערט דעם אורטייל רהיג. באלד נאָכן פּערפענסליכען דעם אורטייל האָט דער פּערזענליכער אַרויסגעשיקט צום מלוכה-פּרעזידענט אַ דעצעס מיט אַ ביטע צו בענגע-דיגען דעם פּער-משפט'ען.

12 א זיגער מיט 10 מינוט ביינאַכט איז אין דער לאָזער פראָקאָדאָר אַנגעקומען אַנענט-פער פון דער צווייליק-קאַפּעל-אַריע פון מלוכה-פּרעזידענט, אַז

(ענדע פון 1-טע זייט).
דעם ערמאַרדערען פינגערלעך און זיינעלעך. - פיהרער פאַרן מאָרד האָב אין געזען. - צי האָט דער אַנגעקלאָגטער געוואוסט, אַז ס'זענען איינגעפיהרט געוואָרען שטענדיגערעטען. - איך האָב גישט געוואוסט. - דאָן ווערען אויסגעהערט די ערות. ס'זענען פאַרהאַן

37 ערות

די ערשטע גיט ערקלערונגען שטאַרקס כלה, מאַ-קווסקא. זי דערזעהלט אַלין, וואָס ס'ווערט גע-זאָגט אין בעשולדיגונגס-קאָס, דעם בעשולדיגונגס-קאָ-קען זי, ווייל זי האָט איהם עטליכע מאל געוועהן ביי שטאַרקען. דער ערמאַרדערער איז געווען שפאַר-זאָס און האָט געהאַט אַביטעל געלד. די פאליציי-אישע ערות דערזעהלען, ווי אזוי זיי האָבען צופעליג פּערהאַלטען פאנאסען אין גאַס, ווי אזוי ער האָט זיך לעגטימירט מיט שטאַרקס מיליטער ביכעל און איז אַרעסטירט געוואָרען.

די דאָמען מיט וועלכע דער מערדער האָט פּערי-ברענגט דעם טאָג פון מאָרד דערזעהלען, אַז פאַ-גאַס האָט פון זיי אויסגענאַרש געלד, נאָכן מאָרד האָט ער זיי געברענגט פּערשידענע חפצים, וואָס ער האָט צוגעגעבען ביים ערמאַרדערען, ער האָט ערקלערט, אַז די זאַכען האָט ער געקויפט ביי אַ געלענענהייט. אַ הויך דעם, האָבען זיי ביי איהם געוועהן עטליכע לאַמבאַד-קוויטעס אויף ברי-לאַנטען. די בעלי-הבית'ע, ביי וועלכער פאנאס האָט געוואוינט דערזעהלט, אַז זי האָט איהם קיינ-מאַל גישט געזעהן אין אַ שיפּווען צושטאַנד. ער איז אַ שלעכטער און גישט העפליכער מענטש און האָט קיינמאַל גישט געוואָלט צאָהלען קיין די-הער-געלד.

דער געריכטס-דינער לעגט דאָן אַרויף אויפ'ן ריכטער-טיש אַלע

זאכליכע בעווייזען

ווי: לאַמבאַד-קוויטעס, פינגערלעך, זיינערלעך, האַנדטיכער, גאַבעלינס, און אַנדערע זאַכען, וועל-כע זענען צוגעלייבט געוואָרען ביי שטאַרקען, וויי-טער ווערט אַרויסגעלעגט די פּערבלאָגיקע האַק, מיט וועלכער שטאַרק איז ערמאַרדעט געוואָרען. דעם ערמאַרדעטענס מיטער ערקלערט, אַז פאנאס איז פון קינדוויי אַן אַ גישט-נאַרמאַלער מענטש, אַז ער איז שטענדיג ענטלאָפען פון דער-היים, האָט שטענדיג געהאַט קאַפּ-שמעריצען.

„נייער פאר קסבלאמ“

1.800

זעלבסטמארדען

מיטן וואָס קריזיס איז אַיטש שווער עמיצען איבערצורעסן, אָבער דאָס, וואָס עס קומט פֿאַר לעצטנס אין אַמעריקא, איז מיר שרעקליכער ווי קריזיס...

אין די נייַ-יאָרקער גאַסען קען מען ביי היינטיגען טאָג בעגענענען טויזענטער מענטשן, וועלכע זעהען אויס ווי מתים... אויסגעוואַנדערטע, אויסגעוואַנדערטע פֿון הונגעריי און דאָקט, פֿון נויט און אַרמקייט, דורענען זיי זיך אַרום ווי שאַטענס און זוכען מיט ווייניקע אויסגעלאָשענע אויגען אַ מיט פֿון קאַרטאָפֿעל, אַ זכר פֿון אַ שטיקל סרוקען ברויט... ווי די הונט און קעץ וואַנגערען זיך אין די פֿילצעהליגע נייַ-יאָרקער פֿאַרקען און שטאַט-גערטנער הונדערטער טויזענטער מענער, פֿרויען, קינדער, אַלטע און יונגע, צווישען זיי - אַ בעדייטענדיקער טייל נאָך גאַנץ פֿיין נעקליידעט, און וואָרען, אַלע אַלע אַלע פֿאַר אַ קענען איבערטראַגען דעם שווערן לאַסט פֿון הונגעריי און טאַקע קיין וואַנג דער נישט, וואָס די צעהל זעלבסטמארדען האָט די לעצטע צייט אַזוי הויך געשטייגען, 1.800 פֿאַר זענען בעגאַנגען זעלבסטמארד - מעלדעט די אַפֿי ציעלע שטאַטישע סטאַטיסטיק-ביוראָ...

די גרעסטע צאָהל זעלבסטמערדער פֿאַלט דווקא נישט אויף די, אַזוי-גערופֿענע, פֿאַרשעטליכע געלע קריזיס-קרבנות, אויף די אַרבייטסלאָז אַרבייטער, נאָר אויף די סוחרים און קרעמער, אין אַמעריקע קען דער סוחר, בעזונדער דער יודישער, בשום אופן נישט זיך צוגעוואוינען צום געדאַנק, אַז ער קען באַנקראַטירען, אַז ער קען אין אַ שעהעם טאָג, ווי שלעכט עס זאָל איהם נישט געהן, צונעהמען פרעמד געלט אונטער דער אַדער יענער פֿאַרם און ווייטער פֿיהרען געשעפט, בלייבט פֿאַר אַזעלכע פֿון סוחר נאָר אין אויסוועג: אַ סוף מאַכען צו זיין לעבען...

אין שרעקליכער פֿאַרן אַלץ איז דאָס, וואָס מ'זעהט נישט קיין סימן פֿון בעסערונג אין דער נעכטער צייט... פֿערקעהרט דער קריזיס וואַקסט אין דער לענג און אין דער ברייט און פֿאַרשאַפט וואָס ווייטער אַלץ מער און מער שיכטען פֿון אַפֿי ציעלע און דערגאַנגען דערצו, אַז אַפֿילו די בורשוואַזיע האָט גענומען זיך צוריקקערן, וואָס עס טוט זיך אַרום איהר און פֿילדערט וועגען אַ דרינגענדיקער און ענערגישער אַקציע לטובת די אַרבייטסלאָזען.

אין אַ בריק צום פרעזידענט הובער שווייבט דער אַמעריקאַנער בעריהמטער פֿילאָזאָף, פֿיהרער פֿון דער נייַער פֿאַליטישער אַרגומענטאציע, ליגע מאַר אומאַפֿהענגיקער פֿאַליטישער סטעיַנקייט פֿאַרשעטלעך דזשאַן דיוואי, אַז קיינער טאָר אין דעם איצטיגען קריזיס נישט האָבען קיין קיכלע ביי יעדער איינער וועט נישט האָבען קיין ברויט... און כדי דאָס דורכצופֿיהרען אין לעבען, פֿאַדערט אויף דער אייגענער-מאָנטער פֿאַרשעטלעך דעם פרעזידענט צו רופֿען אַ ספּעציעלע ספּעסיע פֿונעם קאָנגרעס, וועלכע זאָל אַספּיירען אַ סימב פֿון דריי מיליאָר דאָלאַר אויף צו בליצען היינער, נייע ווע, וועגען, טייך-פֿאַרברייטערונגען, פֿעקטורישע דיניעס אַזוי, כדי אַזוי אַרום צו פֿעשעטטיגען כאַטש אַ בעדייטענדיקן טייל פֿון די אַרבייטסלאָזע און לענד... אויב דאָס וועט נישט געטון ווערען, זאָגט זיך ווייטער אין דיוואי'ס בריק, קען מען ערוואַרן טען ביי אונז אַ שוידערליכע קאַטאַסטראָפֿע, ממש אַ קאַטאַ, בעת וועלכען דער גאַנצער קאָנטינענט וועט פֿאַרזען... עס איז גענוג צו דערמאָנען, אַז 1800 פֿאַר זענען שוין ביי אַיטש בעגאַנגען זעלבסטמארד, הונדערטער טויזענטער מענטשען שלאַפען ביינאַכט אין די פֿאַרקען אויף דער הוי-לער ערד... וואוּהיין נאָך קענען מיר גיין ווייטער? און אין דער זעלבער צייט האָט אַ צווייטער פֿיהרער פֿון דער אַמעריקאַנער ליבעראַלער אינ-טעליגענץ ד"ר באַטלער, פֿרעזידענט פֿון קאָלומביע-אוניווערסיטעט, געהאַלטען אַ רעדע, אין וועלכער ער האָט באַטראַכטעט ווייטער דעם איצטיגען קריזיס פֿאַר אַ לעצטע פֿאַרשעט פֿונעם קאָנטינענט, און אויב זי וועט דורכפֿאַלען, ד.ה. אויב דער איצטיגער קריזיס וועט נישט געלינדערט ווערען דורך געוויסע קרבנות מצד די קאָנטינענטלעכע, וועט מען אינ-זיכען שטיין אויף די הורבות פֿון דער איצטיגער קאָנטינענטלעכער וועלט סיסטעם...

דאָס איז וועגען אַמעריקאַנער בכלל... און ווי לעבען איצט יודען אין אַמעריקאַ? קלאָר, אַז קודם-בל לידען זיי, ווי אַלע איבעריגע בירגער, פֿונעם שרעקליכען קריזיס, אָבער ווי תמיד און אומעטום האָט דער יוד זיינע ספע-צימישע לידען און פֿאַרעניות.

פֿאַר די עקאָנאָמישע לאַגע איז געווען אַ

מעז היט דעם יודישען שטייער-צאהרער:

אפילו אויב ווינע אייגענע בעדערפענישען טאָר ער נישט אויסגעבען קיין געלד

יודישער רעליגיע וועלען בלייבען נישט געדעקט, און דערין קיין אומגליק נישט: די יודישע בע-דערפענישען דאָרפֿען אַזוי פֿאַרפֿיררונג ווערן, אַז זיי זאָלען וואָס גיכער פֿערשווינדען פֿון דער וועלט.

די בידיאָמיגע פֿינאַנציעלע עקספּלאַנאציע פֿון יודענטום איז בעשטאַנען דערין, וואָס פֿאַר די בעצעהלעכע שטייערען האָבען מיר אַלס יודען נישט בעקומען כמעט קיין שום עקוויואַלענט, און אַלס בירגער בעדייטענדיק וועניגער פֿאַר אַנדערע בירגער, איצט אין מען אויף אַס דעם וועג בע-גאַנגען אַ שריט ווייטער, עס איז נישט ערלייבט אונז אַפֿילו פֿון דער אייגענער קעשענע צו דעקען די בעדערפענישען, אויסגעצויגן די איינציגע עפענטליך-העכטליכע, אינטימיטיע, וועלכע מיר בעוויצען.

ליך, ווי אויף אַ שטייער-צאהלער, זאָרט קודם-בל וועגען דעם, אַז קיינער זאָל נישט פֿערקלער-נען די שטייער-קראַפט פֿון יודען. דאָס יודישע שפּעלע מעג שרעקן בלויז דער סקאַרב! מער קיינער נישט, אמת, די יודען איז איבערגעלאָזט געוואָרען די פֿריוועלדיגע צו דעקען דורך זעלבסט-בעשטייערונג די אויסגאַבען אויף די אייגענע רע-ליגיע בעדערפענישען, אין געגענזאָץ צו אַנדער-רע רעליגיעס, וועלכע ווערען אויסגעהאַלטען דורך דער מלוכה, אָבער מיט דער דאָזיקער פֿריוועלדיגע טאָר מען נישט מסבּרויכען. צופֿיל וואָל קען דער רויף אַוועקגען, דאָס געלד פֿון גמינע-עטאַט קען אַלאַז געהן אויסשליסליך אויף צו דעקען די רע-ליגיע אויסגאַבען, און איבעריגע זאָל מען נישט בעלעסטיגען דעם יודישען שטייער-צאהלער אַפֿילו ווען ער האָט נאָר נישט דאַנענען, איז די בעדערפע-נישען פֿון יודענטום און אַפֿשר אַפֿילו פֿון דער

דער סיים וועט נישט האַנען רעדען בעגרענצונגען פֿון רעגולאַרן אַנגענומען אין דער סיים-קאָמיסיע

סעהנהט, צייטענווייז איז געווען די זיצונג זעהר שטורמיש, די אַפּאָזיציע האָט געוואָלט מאַכען אַל-אָבסטראַקציע, זי האָט אַריינגעטראָגען פֿערשידענע פֿאַרשלאָגען, כדי אומגעליך צו מאַכען דאָס צו-טרעטען צו דער אָבסטיאָנע, עס האָבען געהאַלטן רעדעס נעגען די פֿאַרשלאָגען פּוזשאַק (O.S.P.) טשאַרנעצקי און באַבסקי (פּאָרויס-פֿאַרטיי) סטראַן-סקי (נ.ד.)

די פֿערטיידיגער זענען געווען די סאַנאַטאַ-רען צאָר און פֿאַרשקטי, זיי האָבען געזאָגט, אַז די בעגרענצונגען דאַרפֿען געמאַכט ווערען כדי אין סיים זאָל זיין - אַרדונג און ער זאָל זיין אַר-צייטפֿעהיג...

דער ענדעקישער פֿאַרשלאָג וועגען אַפֿלענען דעם פֿינן איז נישט אָנגענומען געוואָרען, דער נייַער רעגולאַר-פֿאַרזאָקס איז געשטעלט געוואָרען וואָרען דורך דער קאָמיסיע:

וואָרען 17 (טעלעפֿאָניש) מיר האָבען שוין געשריבען, אַז די סאַנאַציע האָט אַריינגעטראָגען ענדערונגען אין איהר אייגע-נעם סיים רעגולאַרן, זי האָט זיך אַרומגעוועהן, אַז די דעפּוטאָטען רעדען נאָך צופֿיל, און זיי האָבען צוגענומען אַ רייה בעגרענצונגען, נעכטען איז פֿאַרעקומען אַ זיצונג פֿון דער רעגולאַר-קאָמיסיע ביים סיים, אויף וועלכער עס זענען בעטראַכט גע-וואָרען די נייע סאַנאַציע-פֿאַרשלאָגען.

לויט די נייע פֿאַרשלאָגען ווערען די רעד-נער-צייט פֿון די דעפּוטאָטען בעגרעניגט ביי 15 מינוט, נאָך יעדען רעדנער קען אַריינגעטראָגען ווערען אַ פֿאַרשלאָג צו דיסקוסיע, די סיים-אַפּאָזיציע, סיי פֿון לינקס און סיי פֿון רעכטס איז אַרױסגעטרעטען גענען דעם, דאָס הייסט דאָך אַפּנעמען דאָס לשון" - האָט זי גע-

די יודישע אַקציע געגען קאַלענדאַר-רעפֿאָרם

די רעדעס אויב דער זיצונג פֿון דער פֿעלקער-באַנד-קאָמיסיע פֿאַר קאַמוניקאַציע און טראַניט

געגען דער קאַלענדאַר-רעפֿאָרם, וואָס בעדראַהט די אַנאָבע-יהרליכקייט פֿון שבת, ווייל שבת בילדעט אַ פֿונדאַמענטאַלע אינסטיטוציע אין יודישען לעבען, הרב הכולל דר. הערץ האָט אַ לענגערער רעדע פֿאַר דער פֿעלקער-באַנד-קאָמיסיע ברייט מאַ-מיוורט דעם יודישען שטאַנדפּונקט געגען דער געפֿאַנטער קאַלענדאַר-רעפֿאָרם און האָט ברייט אַרומגערעדט די נעגאַטיווע רעזולטאַטען פֿון אַזאַ רעפֿאָרם.

מיט ריין ווירטשאַפֿטליכע און פֿאַקטישע אַרגומענטען געגען דער געפֿאַנטער קאַלענדאַר-רעפֿאָרם איז אַרױסגעטרעטען אין נאָמען פֿון דער אַמעריקאַנער, ליגע פֿאַר אַפֿהיטען די אַנאָבע-יהר-ליכקייט פֿון שבת, וואָס נעהמט אַרום העכער 4 מיליאָן יודען, ה' אַרטור לעוויין.

ה' לעוויין האָט צו, אַנד, אָנגעוויזען דערויף, וואָס דער 13-חדשים-דיגער יאָהר קאָזט זיך נישט טיילען אויף האַלב-יאָהרען אָדער קוואַרטאַלען אָון

זשענעווע (י"א) ווי מיר האָבען שוין טעלעגראַפֿיש מיטגעטיילט, ווערט אין צוזאַמענהאַנג מיט די בערעגונגען פֿון דער פֿעלקער-באַנד-קאָמיסיע פֿאַר קאַמוניקאַציע און טראַניט פֿון יודישען צד נעפֿיהרט אַנערגישע אַקציע געגען דער פֿאַרזאָק-טייטער קאַלענדאַר-רעפֿאָרם, וואָס זעהט פֿאַר דאָס איינפֿיהרען בלאַנקאַטען, וועלכע בעדראַהט די סטאַביליטעט פֿון שבת.

דער קאָמיסיע זענען פֿאַרגעלעגט געוואָרען פֿאַרשעט-רעזאָלוציעס פֿון די יודישע קהלות פֿון כמעט אַלע לענדער, וועלכע געהערען צו פֿעלקער-באַנד, אויך מיליאָנען אַמעריקאַנער יודען האָבען אויסגעזאָגט ווייטער פֿאַרשעט געגען דער געפֿאַנט-ער קאַלענדאַר-רעפֿאָרם, פֿאַרשעט-רעזאָלוציעס האָבען אָנגענומען אין דייטשלאַנד 609 יודישע קהלות, אין פּוילען - 314 קהלות, אין רומעניען - 207, אין פֿראַנקרײך און אַלזשיר - 178, אין טשעכאָסלאַוואַקיי - 126, אין יוגאָסלאַוויען - 114, אין ליטע - 101 א.א.וו.

די צאָהל געזאַמעלטע יודישע אינטערסירטע אונטער די פֿאַרשעט-פּעטיציעס גענען קאַלענדאַר-רעפֿאָרם בעטראַכט אין פּוילען - 224.911, אין האַלאַנד - 57.101, אין אונגאַרן - 52.240, אין ליטע - 33.100, אין רומעניען - 25.198 א.א.וו.

אין עמעגאַנדום פֿון וועלטליכע יודישע פֿערזענליכקייטען, וואָס איז אינטערעסירט יעדן דורך פֿרעזידענט סאַקאַלאַוו, באַראַן עדמונד ראַטשילד, ח. נ. פּאַליק, פּעליקס וואַרבורג א.א.וו. ווערט אָנגע-וויזען, אַז די גאַנצע יודישע עפענטליכע מיינונג טרעט אַרויס מיט אַ זעלבטער אייגנטימיקייט

לאַרד רידינג אויף די זיצונגען פֿון פֿעלקער-באַנד

גענ. (י"א) אין גענף וויילס איצט, ווי בעקענט, דער ענגלישער אויסערן-מיניסטער לאַרד רידינג, דאָס איז דאָס ערשטע מאָל זייט דער עק-זיסטענץ פֿון פֿעלקער-באַנד, וואָס אין די זיצונגען פֿון ראַטשילד זיך אַלס אַ פֿאַרשטעהער פֿון אַ דערגורנג אַ יודישער אויסערן-מיניסטער, דער און אַנגרעטיוו, אמת, אין אַמעריקע האָט מען צו איצט נישט מורא געהאַט פֿאַר קיין פֿאַרזאָקען, נישט דער אַמעריקאַנער גופּא, איז מסוגל דערויף, אין נישט דער אַמעריקאַנער יוד איז געוואוינט זיך צו לאָזען שפּייצן אין פֿנים אַרױן, אָבער ווער קען באַראַטערען פֿאַר דער צוקונפט, במרס נאָך ווען דער באַדען פֿאַר אַנטיסעמיטיזם איז אַזוי פֿאַר-היג" צוגענויט? הלאַבא, האָט קיינער נישט גע-קענט ערוואַרטען אַזאַ קריזיס אין אַמעריקע?

לעבט מען איצט, אַלזא, אין קלעם פֿון קרי-זיס, בעקרוינטע מיט שרעק פֿאַר'ן מאַרגענדיגען טאָג - פֿאַר דער אַנטיסעמיטיזם עפּידעמיע, וועלכע האָט שוין אָנגעהויבען צו געבען איהרע סכּנים דאָ אין דאָרפֿען...

גענ. (י"א) אין גענף וויילס איצט, ווי בעקענט, דער ענגלישער אויסערן-מיניסטער לאַרד רידינג, דאָס איז דאָס ערשטע מאָל זייט דער עק-זיסטענץ פֿון פֿעלקער-באַנד, וואָס אין די זיצונגען פֿון ראַטשילד זיך אַלס אַ פֿאַרשטעהער פֿון אַ דערגורנג אַ יודישער אויסערן-מיניסטער, דער און אַנגרעטיוו, אמת, אין אַמעריקע האָט מען צו איצט נישט מורא געהאַט פֿאַר קיין פֿאַרזאָקען, נישט דער אַמעריקאַנער גופּא, איז מסוגל דערויף, אין נישט דער אַמעריקאַנער יוד איז געוואוינט זיך צו לאָזען שפּייצן אין פֿנים אַרױן, אָבער ווער קען באַראַטערען פֿאַר דער צוקונפט, במרס נאָך ווען דער באַדען פֿאַר אַנטיסעמיטיזם איז אַזוי פֿאַר-היג" צוגענויט? הלאַבא, האָט קיינער נישט גע-קענט ערוואַרטען אַזאַ קריזיס אין אַמעריקע?

לעבט מען איצט, אַלזא, אין קלעם פֿון קרי-זיס, בעקרוינטע מיט שרעק פֿאַר'ן מאַרגענדיגען טאָג - פֿאַר דער אַנטיסעמיטיזם עפּידעמיע, וועלכע האָט שוין אָנגעהויבען צו געבען איהרע סכּנים דאָ אין דאָרפֿען...

אקטאבער

זון-אוימונג 6.08
זון-אוימונג 4.41

פון די אנדערע-גערעכט

בעשטימט געווארן דער האנדעלס-ריכטער וויגט, אלס געריכטס-אוימונגער דער סוחר קאנסטאנטי הארט.

דעם טערמין פון פערענטיגטען אומדלגשטש. דאס געריכט האט אבער דעם פארשלאג פון ארו. באטער אפגעווארפט, דאנען איז דער טערמין פון פערענטיגטען אומדלגשטש געענ-דערט פון 3. יולי 1931 אויפ'ן 23. דעצעמבער 1930.

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, האט דאס געריכט פערענטיגטען אומדלגשטש, אדאלף הונג לאכמן און שותף, וועלכער פיהרט אונטער'ן נאמען "אויסארד" אומדלגשטען - קאמפאניע. די גע-אויף דער ליניע לאדו - רודא - פאפאניק, די גע-פאלענע פירמע. האט אריינגעטרעטן אומדלגשטש. עהרנעכטען איז דער ענין בעטראכט גע-ווארען. ארו. באטער אלס בעזעלמאכטער פון א ווארשאווער פירמע, האט פערלאנגט, מ'זאל די געפאלענע איינזעצן אין ארעסט און צוריקציהען.

דאס האנדעלס געריכט האט אויף דער גע-טער וויגט בעשלאסען צו ערטיילען א "נאדוור" אויף 3 חדשים דער פירמע רישארד קוהלע שלאג-טעריי-אגשטאלט גראנסקא 162. אלס קאמיסער איז בורסקי.

די היילפס-אקציע פאר די ארימסטע

ביי דער קראנקע-האסע, - אגרויסע פאנטען-לאמערע

לאקאלען, וואס איז דורכגעפיהרט געווארען דעם 4. ד. ח. האט געבראכט 8.401 זל. מיט 59 גר. ריינע הכנסה.

דוסטריי. און האנדעלס פירמעס, צו וועלכע עס וועלען זיך ווענדען ספעציעל - בעסולמעכטיגע שלוחים, וואס וועלען האבען דערצו ספעציעלע דערלויבענישען פון דער לאדווער סטארקסטווע.

(2) נעכטען איז פארגעקומען אומדלגשטען פערענטיגטען פון אלע קראנקען-קאסע-אנגעשטעלטע דאקטוירים, דענטיסטען, פארמאצעוטישען, פעלד-שערס א. א.

דער קאמיטעט דאנקט די מנדבים און די זאמלער.

מיט דער דאזיגער אקציע פיהרט אן דער וויצע-פרעזעס פון דער אגנערווענער געוועזענע, ה' טעטלאוו בלעשינסקי, פעטריקאווער 165 טעלעפאן 48-112.

די געזעצטע פערענטיגטע פון א, גרויסען מילען'ן האט בעשלאסען איינצוארענען א גרויסע פאנטען-לאמערע לסובת די ארייטסלאווע.

איבערברוד איז ז. א. פ. א.

די פערזיכערטע זענען אומצופרידען מיט דער פאלשער פאליטיק און מיט'ן ביוראקראטיזם פון דער אינסטיטוציע

פון ז.א.פ.א. דעקאמפליטירט געווארען, דאס דעם, וואס פון איהר זענען ארויס די פארשטייער פון די פערזיכערטע.

אויף מאריגען גלייך האט אויך אפגעלייגט זיין מאנדאט פון א פערזיכערטע-מיטגליד, דער קאנ-פעדעראציע-פארשטייער פון די אינסטיטוציעלע ארייטער.

(2) עהרנעכטען האבען זיך אפגעגעבען אין דימיטע די פארשטייער פון דער צענטראלער אר-גאניזאציע פון די אינסטיטוציעלע ארייטער, אינזש-לעשינעוויטקי און ארו. שטשעפאנסקי, וועלכע זע-נען פערזיכערטע-מיטגלידער פון ז. א. פ. א.

זיכערטע זענען אומצופרידען מיט דעם ארייטער-סיסטעם פון דעם פערזיכערטע-אגנערווענער.

אויף זיין זאמלונג אין די זאמלונג אין צוגעמאכטע דער שטאטישער קאמיטעט צו שאפען הילף פאר די ארייטסלאווע איז מ'ווע, אז די ערשטע גאסען-זאמלונג אין די זאמלונג אין צוגעמאכטע טעלעפאן 48-112.

די פאנטען וועלען דארפן מנדב זיין אינ-זאמלונג אין די זאמלונג אין צוגעמאכטע טעלעפאן 48-112.

וועגען דער "דרייצענטער פענסיע"

שארפער סכסוד צווישען די סעזאן-ארבייטער און דעם מאגיסטראט

קודם זענען אדוואקאטעריס געווארען רעדוק-ציעס אין דער וויטשעפאליכער אפטיילונג פון מאגיסטראט, און איצט ווערען בעפרייט די אריי-טער, וועלכע האבען שוין אפגעארבייט 20 וואכען, און בעקומען דאס רעכט צו געניסען פון אונטער-שטיצונגען.

אויף מאריגען גלייך האט אויך אפגעלייגט זיין מאנדאט פון א פערזיכערטע-מיטגליד, דער קאנ-פעדעראציע-פארשטייער פון די אינסטיטוציעלע ארייטער.

(2) אין צוזאמענהאנג דערמיט, וואס עס ענ-דיגט זיך די צייט פון סעזאן-ארבייטער, האט דער

די פראפעסיאנעלע פערזיכערטע, וואס פער-איי-גיגען די סעזאן-ארבייטער, האבען זיך דעריבער געווענדעט צום מאגיסטראט וועגען אויסצאהלען די אדוואקאטעריס פונקטען.

אויף זיין זאמלונג אין די זאמלונג אין צוגעמאכטע טעלעפאן 48-112.

די פאנטען וועלען דארפן מנדב זיין אינ-זאמלונג אין די זאמלונג אין צוגעמאכטע טעלעפאן 48-112.

די קינסקער שדיח ברענגט פונטען פון ארץ-ישראל

און... נעמט צו גאלד און זילבער

ווי-אזוי א ראפינירטער אפערירט "בעארבייט" א יוד. פאמיליע אין אויב

כעלדעך און דעם חנוכה-לייכטער און וואס ס'האט זיך געלאזט.

די קינסקער שדיח ברענגט פונטען פון ארץ-ישראל און נעמט צו גאלד און זילבער.

די דעלעגאטען האבען דעם ענטפער איבער-געגעבען דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון די סע-זאן-ארבייטער, און לויט דער שטימונג דארט, איז משער צו זיין, אז די ארייטער וועלען זיך נישט אפשטעלען פאר די הארמסטע מיטלען, כדי זיי ערע, פאסטולאטען זאלען מקיים ווערען.

די דעלעגאטען האבען דעם ענטפער איבער-געגעבען דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון די סע-זאן-ארבייטער, און לויט דער שטימונג דארט, איז משער צו זיין, אז די ארייטער וועלען זיך נישט אפשטעלען פאר די הארמסטע מיטלען, כדי זיי ערע, פאסטולאטען זאלען מקיים ווערען.

די דעלעגאטען האבען דעם ענטפער איבער-געגעבען דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון די סע-זאן-ארבייטער, און לויט דער שטימונג דארט, איז משער צו זיין, אז די ארייטער וועלען זיך נישט אפשטעלען פאר די הארמסטע מיטלען, כדי זיי ערע, פאסטולאטען זאלען מקיים ווערען.

די ארעסטירטע

בעת די געשלענען אויף האנסמאנטי-נער פאלעשע

(מ) מיט 3 חדשים צוריק איז אויף קאנסטאנ-טינער פאלעשע אינסטערקאצן א שטריק פון די שטאטישע ארייטער, וואס זענען געווען בעשעס-טיגט ביי די סעזאן-ארבייטער.

די דעלעגאטען האבען דעם ענטפער איבער-געגעבען דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון די סע-זאן-ארבייטער, און לויט דער שטימונג דארט, איז משער צו זיין, אז די ארייטער וועלען זיך נישט אפשטעלען פאר די הארמסטע מיטלען, כדי זיי ערע, פאסטולאטען זאלען מקיים ווערען.

די דעלעגאטען האבען דעם ענטפער איבער-געגעבען דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון די סע-זאן-ארבייטער, און לויט דער שטימונג דארט, איז משער צו זיין, אז די ארייטער וועלען זיך נישט אפשטעלען פאר די הארמסטע מיטלען, כדי זיי ערע, פאסטולאטען זאלען מקיים ווערען.

די ארעסטירטע

בעת די געשלענען אויף האנסמאנטי-נער פאלעשע

(מ) מיט 3 חדשים צוריק איז אויף קאנסטאנ-טינער פאלעשע אינסטערקאצן א שטריק פון די שטאטישע ארייטער, וואס זענען געווען בעשעס-טיגט ביי די סעזאן-ארבייטער.

די דעלעגאטען האבען דעם ענטפער איבער-געגעבען דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון די סע-זאן-ארבייטער, און לויט דער שטימונג דארט, איז משער צו זיין, אז די ארייטער וועלען זיך נישט אפשטעלען פאר די הארמסטע מיטלען, כדי זיי ערע, פאסטולאטען זאלען מקיים ווערען.

די דעלעגאטען האבען דעם ענטפער איבער-געגעבען דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון די סע-זאן-ארבייטער, און לויט דער שטימונג דארט, איז משער צו זיין, אז די ארייטער וועלען זיך נישט אפשטעלען פאר די הארמסטע מיטלען, כדי זיי ערע, פאסטולאטען זאלען מקיים ווערען.

די ארעסטירטע

בעת די געשלענען אויף האנסמאנטי-נער פאלעשע

(מ) מיט 3 חדשים צוריק איז אויף קאנסטאנ-טינער פאלעשע אינסטערקאצן א שטריק פון די שטאטישע ארייטער, וואס זענען געווען בעשעס-טיגט ביי די סעזאן-ארבייטער.

די דעלעגאטען האבען דעם ענטפער איבער-געגעבען דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון די סע-זאן-ארבייטער, און לויט דער שטימונג דארט, איז משער צו זיין, אז די ארייטער וועלען זיך נישט אפשטעלען פאר די הארמסטע מיטלען, כדי זיי ערע, פאסטולאטען זאלען מקיים ווערען.

די דעלעגאטען האבען דעם ענטפער איבער-געגעבען דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון די סע-זאן-ארבייטער, און לויט דער שטימונג דארט, איז משער צו זיין, אז די ארייטער וועלען זיך נישט אפשטעלען פאר די הארמסטע מיטלען, כדי זיי ערע, פאסטולאטען זאלען מקיים ווערען.

די ארעסטירטע

בעת די געשלענען אויף האנסמאנטי-נער פאלעשע

(מ) מיט 3 חדשים צוריק איז אויף קאנסטאנ-טינער פאלעשע אינסטערקאצן א שטריק פון די שטאטישע ארייטער, וואס זענען געווען בעשעס-טיגט ביי די סעזאן-ארבייטער.

די דעלעגאטען האבען דעם ענטפער איבער-געגעבען דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון די סע-זאן-ארבייטער, און לויט דער שטימונג דארט, איז משער צו זיין, אז די ארייטער וועלען זיך נישט אפשטעלען פאר די הארמסטע מיטלען, כדי זיי ערע, פאסטולאטען זאלען מקיים ווערען.

די דעלעגאטען האבען דעם ענטפער איבער-געגעבען דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון די סע-זאן-ארבייטער, און לויט דער שטימונג דארט, איז משער צו זיין, אז די ארייטער וועלען זיך נישט אפשטעלען פאר די הארמסטע מיטלען, כדי זיי ערע, פאסטולאטען זאלען מקיים ווערען.

די ארעסטירטע

בעת די געשלענען אויף האנסמאנטי-נער פאלעשע

(מ) מיט 3 חדשים צוריק איז אויף קאנסטאנ-טינער פאלעשע אינסטערקאצן א שטריק פון די שטאטישע ארייטער, וואס זענען געווען בעשעס-טיגט ביי די סעזאן-ארבייטער.

די דעלעגאטען האבען דעם ענטפער איבער-געגעבען דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון די סע-זאן-ארבייטער, און לויט דער שטימונג דארט, איז משער צו זיין, אז די ארייטער וועלען זיך נישט אפשטעלען פאר די הארמסטע מיטלען, כדי זיי ערע, פאסטולאטען זאלען מקיים ווערען.

די דעלעגאטען האבען דעם ענטפער איבער-געגעבען דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון די סע-זאן-ארבייטער, און לויט דער שטימונג דארט, איז משער צו זיין, אז די ארייטער וועלען זיך נישט אפשטעלען פאר די הארמסטע מיטלען, כדי זיי ערע, פאסטולאטען זאלען מקיים ווערען.

די ארעסטירטע

בעת די געשלענען אויף האנסמאנטי-נער פאלעשע

(מ) מיט 3 חדשים צוריק איז אויף קאנסטאנ-טינער פאלעשע אינסטערקאצן א שטריק פון די שטאטישע ארייטער, וואס זענען געווען בעשעס-טיגט ביי די סעזאן-ארבייטער.

די דעלעגאטען האבען דעם ענטפער איבער-געגעבען דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון די סע-זאן-ארבייטער, און לויט דער שטימונג דארט, איז משער צו זיין, אז די ארייטער וועלען זיך נישט אפשטעלען פאר די הארמסטע מיטלען, כדי זיי ערע, פאסטולאטען זאלען מקיים ווערען.

די דעלעגאטען האבען דעם ענטפער איבער-געגעבען דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון די סע-זאן-ארבייטער, און לויט דער שטימונג דארט, איז משער צו זיין, אז די ארייטער וועלען זיך נישט אפשטעלען פאר די הארמסטע מיטלען, כדי זיי ערע, פאסטולאטען זאלען מקיים ווערען.

די ארעסטירטע

בעת די געשלענען אויף האנסמאנטי-נער פאלעשע

(מ) מיט 3 חדשים צוריק איז אויף קאנסטאנ-טינער פאלעשע אינסטערקאצן א שטריק פון די שטאטישע ארייטער, וואס זענען געווען בעשעס-טיגט ביי די סעזאן-ארבייטער.

די דעלעגאטען האבען דעם ענטפער איבער-געגעבען דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון די סע-זאן-ארבייטער, און לויט דער שטימונג דארט, איז משער צו זיין, אז די ארייטער וועלען זיך נישט אפשטעלען פאר די הארמסטע מיטלען, כדי זיי ערע, פאסטולאטען זאלען מקיים ווערען.

די דעלעגאטען האבען דעם ענטפער איבער-געגעבען דער אלגעמיינער פערזאמלונג פון די סע-זאן-ארבייטער, און לויט דער שטימונג דארט, איז משער צו זיין, אז די ארייטער וועלען זיך נישט אפשטעלען פאר די הארמסטע מיטלען, כדי זיי ערע, פאסטולאטען זאלען מקיים ווערען.

אזא מיו שטייגער געשיכטע

מיט איינער, וואס האט זיך פערשטעלט פאר א מאמע

(2) דעם 19-טן גער קאזשימיעזש שוויגן-טעקלי האט זיך דוקא געוואלט התינה האבען פון וכו' מיט דער 18-טן געהייראטער יאנינא איבערנאקא, און קיין געלד האט ער נישט געהאט, און די מוטער זיינע האט דעם שידוך נישט געוואלט.

ביי שוויגןטעקלין האט אבער די ליבע געברענגט, ווי א העליש פיער - האט ער ארויס-גע'ונב'עט ביי דער מוטער זיינער א ביסעל געלד און דעם פאם איהרען, און גענומען א שלוב אין דעם קאזשימיעזש פון שוויגןטעקלין און איהר אונטער-נאם.

פרענט זיך דאך א פראגע: צו וואס האט ער געדארפט דער מאמעס פאם?

איז דער תירוץ א פשוט'ער: אוי-ווי ער

די פאסט-מארקען-אפערע פאר'ן געריכט

(א) לויט ווי מיר האבען שוין געמאלדען דויערט שוין דריי טעג דער פראצעס געגען די 11 יידען, וואס האבען פערקויפט אין פערשידענע געוועלבער פאלשע פאסט-מארקען.

לעט עתה זענען שוין אויסגעהערט געווארען

שטראפען ביז 1000 זלאטעס

פאר ארבייטען אין די פאבריקען נישט לויט די כללים פון געזעץ

(2) אין רעזולטאט פון די נאכט-אינספעקציעס אין די פאבריקען, וואס זענען לעצטענס אדוירקענדיגער געווארען, האבען זיך שוין אנגע-הויבען פראצעסען אין געריכט געגען די שולדיגע פאבריק-לייטערס. דאס געריכט בעשטימט זעהר

א לאדזער אופן צו "דעקען" וועז מען הומט איינפארטען א וועקסעל...

(א) א געוויסער אברהם שטארנעק איז גע-קומען צו די מארגענטאלס איינקאסירען א וועקסעל. לויטן האט ער געמוזט שטיין פאר'ן געריכט צאלט בעשולדיגטער אין אויסברעכען די שויבען אין דער וואוינונג פון די מארגענטאלס און אין שלאגען זיי.

(ב) א געוויסער אברהם שטארנעק איז גע-קומען צו די מארגענטאלס איינקאסירען א וועקסעל. לויטן האט ער געמוזט שטיין פאר'ן געריכט צאלט בעשולדיגטער אין אויסברעכען די שויבען אין דער וואוינונג פון די מארגענטאלס און אין שלאגען זיי.

28	33	483	95	691	721	26	56	982	157041	65	155
98	300	530	602	825	91	158064	142	200	44	456	99
232	54	387	469	841	60	920	61	162073	16	368	
3306	406	32	620	800	918	163132	49	593	361	514	
52	68	952	89	184006	36	79	223	405	62	535	60
607	13	58	792918	84	165126	320	547	66	552	776	
837	81	961	166170	76	210	36	44	357	88	510	46
74	635	35	78	92	746	75	167170	224	29	70	304
15	536	64	66	619	97	739	62	85	79	86	902
168059	65	123	77	204	325	26	43	852	60	74	82
517	89	789	169079	90	112	41	75	284	328616	28	
70	836	947	75	170113	9	550	616	75	726	47	807
907	28	59	76	85	171033	77	102	86482	515	60	
713	84	891	910	49	59	89	172128	91	242	396	464
588	684	979	178128	44	271	3	302	22	25	472	524
87	726	90	174144	396	559	644					

האנטאר פון דער מלוכה-לאטעריע

F. RAJTSZTAJN

Lódź, Piotrkowska 14
tel. 142-47

אויסגען פון 68 קענדע געווינסען, וואס זענען געמאלען ביי די לעצטע ציהונגען אין מיי ג' י ק' י כ' ער קאלעקטור:

76258	25 000
26910	20 000
170806	20 000
40533	15 000
35291	15 000
4412	15 000
43375	10 000
46798	10 000
60050	10 000
166611	10 000
204022	10 000
130071	10 000

אוי א סך, א סך אנדערע געווינסען. גליקליכע לאסטען צו דער 1 קלאס שווי צו בעקומען!

כל הקודם זכה!

588	608	708	53	805	71	82	87	989	159084	12	223
3	360	59	2609	47	49	712	69	866	926	54	160038
80	145	51	272	86	461	636	844	161010	14	49	195
175058	102	229	325	83	486	848	64	970	176182	99	289
325	60	91	472	518	642	47	97	737	56	972	70
234	63	70	511	61	739	966	178007	81	50	269	309
61	76	509	13	612	16	25	51	761	93	995	107
44	808	21	180080	86	572	648	789	813	69	921	66
181070	107	13	86	221	44	301	71	439	536	838	52
52	182035	49	78	111	248	56	63	351	409	29	531
600	2	71	888	183002	12	26	74	91	247	502	94
714	872	184063	177	95	270	332	69	75	463	93	545
34	185015	116	316	28	410	12	28	501	678	79	713
81	186163	244	324	408	42	74	520	672	849	56	907
187003	297	395	444	73	515	60	688	711	14	80	985
93	268	385	533	91	600	4	73	98	701	2	846
189061	105	38	90	238	388	433	541	718	893	956	190018
26	27	194	269	348	444	48	504	628	749	840	72
78	304	20	33	415	86	97	602	7	31	756	192369
704	22	26	809	910	45	193098	1183	285	302	44	478
548	683	727	99	835	963	194106	50	98	212	335	414
68	515	58	633	753	74	87	989	195192	200	18	417
70	99	664	69	73	709	10	873	977	196082	167	299
91	765	910	27	197084	172	74	254	57	370	489	516
58	95	614	16	788	820	982	198176	87	80	200	31
618	707	810	23	68	79	940	92	199094	171	222	437
620	760	83	828	73	94	953					
200031	116	33	47	72	346	48	52	98	504	72	760
900	14	61	201026	112	22	38	260	77	315	58	60
409	540	625	31	88	710	804	202026	89	115	31	355
55	84	628	46	715	41	848	52	63	203000	52	304
590	745	52	907	46	54	204024	51	92	114	82	242
73	432	55	531	82	654	742	832	68	933	53	205147
52	523	42	89	670	94	849	87	206096	447	754	828
21	119	243	367	74	83	91	575	707	29	45	73
307	436	61	729	840	85	993	209162	76	257	7083	93
327	87	425	80	543	53	54	610	78	991	92	

טעלעפאניש בעשווינדעלט

ארויסגעבארט אראדיא-אפאראט פאר 1200 זלאטעס

שפעטער האט זיך אבער אויסגעלאזט, אז לא דובים ולא יער - דער ווהן האט נישט גע-קלעהרט צו טעלעפאנירען, אין האט נישט טעלע-פאנירט, נאר מ'האט פראקט פשוט דעם אפאראט ארויסגעבארט...

דערש דעם 19 יולי איז געלונגען צו דער-ניין, אז דעם שפיצעל האט אפגעטון איינער שמואל שטרויך פון ליפאווא 31, און נעכטען האט איהם דאס געריכט פערמשפט אויף 4 חדשים טורמע.

אכטונג, ג'ה"ה שפילער!

ביי דער לעצטער קאס איז געפאלען ביי איינע 20.000 זל, 15.000 זל, 2 מאל 10.000 זל, 10 צו 5.000 זל, 8 צו 3.000 זל, און א סך קלענערע געווינסען. לאסטען צו דער 1-טער קלאס פון דער 24-טער מלוכה-לאטעריע שוין צו בעקומען

Samuel Weinberg, Piotrkowska 58

אינה. ס. וויינבערג אין ס. האסמאן

91	254	75	300	27	66	466	98	557	63	731	49	78
806	47	27001	52	60	228	369	418	559	75	619		
63	67	841	28108	48	78	806	47	27001	223	26	398	
772	851	942	46	29084	187	255	354	429	532	89		
935	30011	110	22	32	95	228	75	79	450	586	622	
78	84	98	716	35	31140	97	294	458	62	541	94	
648	55	958	83	98	32047	72	115	34	91	236	350	
95	416	79	534	852	33052	77	214	43	61	41	521	
39	671	717	21	852	3402	80	214	372	443	55	61	
68	502	55	710	812	905	48	73	35062	97	129		
207	31	325	448	502	6	88	96	662	819	24	52	921
86	3688	92	109	227	327	64	410	71	97	526	71	
97	788	814	95	37053	110	288	492	534	882	973		
38062	114	293	328	27	45	475	518	92	95	681		
734	70	824	50	39074	124	74	203	96	812	36	416	
03	668	929	94	97	40105	237	347	485	585	802		
75	94	41051	149	69	410	22	68	504	61	664	750	
77	42060	125	60	205	57	474	524	27	623	33	81	
726	939	61	43054	206	67	343	451	612	42	769		
819	69	74	997	44025	171	85	93	372	517	81	756	
384	941	45031	336	781	902	46280	519	636	751			
731	42	873	91	97	99	48045	143	66	201	16	52	
812	940	60	47120	58	201	10	22	43	441	47	507	
58	345	512	43	641	721	901	49092	220	333	527		
42	63	88	625	90	916	57	73					
50066	119	222	412	23	7	2502	25	83	608	742		
865	902	9	851052	119	37	5	9300	7	439	92	505	
28	50	54	681	754	851	76	920	52302	26	457	99	
511	47	90	98	755	801	5	34	922	53030	45	47	130
209	29	85	533	97	640	45	776	957	54028	47	118	
279	540	6313	725	43	355003	225	300	41	64	546		
708	825	56110	92	222	71	338	405	20	26	33	47	
500	77	663	738	96	885	92	357039	774	115	2564		
241	84	324	438	96	52	165	786	58061	120	205		
451	62	55	373	99	6840	904	8	70	5903	9173	3138	
19	540	55	95	780	820	48	60094	625	59	72	789	
92	846	967	61044	189	289	366	471	597	605	61		
841	93	959	62080	84	161	6	7430	532	73	815	959	
63048	165	78	351	432	624	710807	90	904	73			
64084	106	1	482	307	409	650	69	734	804	4	7902	
81	65011	51	111	94	312	24	91	390	534	3649	63	
67	7830	897	66019	22	108	0	365	461	511	16	97	
632	44	55	738	58	96	815	6	8929	36	38	17190	
250	302	44	472	688	735	54	78	94	913	68062	84	
90	210	25	311	402	527	81						

APOLLO

היינט און פאלן מעג!
פרעמיער דאפעלטער פראגרעס!
סענסאציע! סענסאציע! שיינע!
"שפיין פון האוואנא"
(ראם מיידל פון האוואנא)
סענסאציעלע פארשונגען פון א פרוי
- א דעטעקטיוו, וועלכע ליקוודירט א
געפערליכע באנדע פערדער איינברעכער
געשפענסט
פון אריזאנע
גרויסער פילם פול
מיט געפאהרען

זעהיב אין געוויסן 4 א זייגער נאכט.
שבת אין זונטאג 12 א זייגער בייטאג.

צו דער אויפרישונג פון בלוט
פרויקט קליניקע סען דורכאנפירט א נאך נאטורליכן בייער
וועטער

Franciszka Józefa
צו בקיימען און פארשפרייטן און סקלער פארשעפונגען.

אפגעלעגט דעם האנצערט פון אירענא בוארעי

צוליב טעכנישע סבות און בעזונדער צוליב
דעם וועג פרוי אירענא בוארעי איז פלוצלינג
קראנק געווארען, וועט איהר היינטיגער נאכמיטאג
קאנצערט נישט פארקומען. די בעקליסטע בילעטען
קען מען אפגעבען אין דער קאסע פון פילהארמאניע.

דאס דארפען אלע וויסען!

איז מיין בורא ווערט געשריבען און ער
לעדיג מיט ערפאלג אדער ריי בימער, רע-
קורטע, אפלאצע עס אין אלע אינסטי-
טוציעס, ווי: סאנדאווע, סמארבאווע,
וואיססאווע, אדמיניסטראציע א.ו.וו.
ווי אויך אסמען, קאנטראקטען, פונקטאציעס,
פריוואט-קארעספאנדענץ, איבערשרייבונגען אויך
די מאשין, איב זרועצונגען אין סערסיר,
שפראכען, בעזונדערע צעטיילונג פאר אינקאסא,
פראפעסאטורע וועקאל, ועדעקס די ארבעט:
פיעטריקאווער 44
צווייטע לינק אפיציעל, 1. שט.
דורכאנג - פילסאפיע (וויסנשאפט) א. 63.
מיט זכטונג **ג. גרינבוים**.

יודיש מעאטער איז "פילהארמאניע"

די דירעקציע: א. בעזמאן אין ד. צעלמיסטער.
גאסטראלז פון דער רעגיא צוהער
בעליבטער סוברעמיון
מיט'ן אנטיל פון די ווארש. סעאר-ארטיסטן: לאלא יאסובאוויטש,
ס. צימבאליסט, 5. נעמליכערמאן און א. אייזענבערג.

היינט, זונטאג, דעם 18/X אין מארגען, מאנטאג, ד. 19/X
אנהייב פונקט 9 אונטער נייעס! פרעמיערע צום 1-טען מאל אין לאדו!
דער לעצטער נייטער סלאגער, וועט אין געפילט געווארען אין ניי-יארקער נעשאנאל-
סענטער אבער 200 מאל ביי מילע הייזער

הייקע איז 7-טן הימל

אין 3 אקטען מיט 25 נומ' געזאנג און טענץ פון מ. וואלבערג, הייקע אין 7-טן הימל
ביהרס אויס פערשידענע נאציאנאלע טענץ.
ט'נעהמען אנטיל פרייען: בעזמאן סאניע, האנגיבוים לאה, סולמאן מרים, יאקי-באוויטש
לאלא, מענער: אייזענבערג אהרן, אמזעל וואלף, באליבירטע פערש, בלוטשטיין שמעל,
געטליכערמאן לעז, גוטמאן קלמן, האמבערגער דוד, צימבאליסט קאלי, רעוסי: ק. צימבאליסט,
אווענד-רייזש: ק. גוטמאן, ספלאר: מ. אייזענבערג, מוזיק-לייטונג: ש. בלוטשטיין.

דער שטרייק אין דער זיי-אינדוסטריע

האלט ביים ליקוודירט ווערען

די פארבראנדטע, אויף וועלכער ס'וועלען אגע-
נומען ווערען שריט צו ליקוודירען דעם שטרייק.
א גרויסע טעאטער-אטראקציע
בראנאווסקי אין יודישע קאמעראל-
מעאטער

היינט ווערט געגעבען אין קאמעראל-מע.
אסער די סענסאציעלע פיעסע, א. הארץ, וועט
בענקס" מיט בערטא זאלאווסקא אין דער היינטי-
יאר, די פיעסע האט אזעהר שאפגעדרען אינ-
האלט.

אין דער פיעסע טרעט ז. א. אויף דאס
8-יאהריגע וואונדער קינד לאלא אמזעל.
נאך דער פארשטעלונג ווערט געגעבען א
פאזיציעלע מתנה דעם לאדווער סעאטער-עולם,
א גרויסע טעאטער-אטראקציע - דער גרויסער
הומאריסט בראנאווסקי אין זיין רייכען
הומאריסט-רעפערטואר.

די פרייען פון די בילעטען זענען רעזוצירט.
היינטיגער טעאטער-רעפערטואר
יודיש נעאטער אין פילהארמאניע - היינט
אונטער, הייקע אין 7-טען הימל.

יודיש קאמעראל-טעאטער - א. הארץ, וועט
בענקס" - שטאטיש-טעאטער - היינטיג וועלען
קאמעראל-טעאטער - האזי האזי.
פאפולערער טעאטער - וויקטאריע אין
איהר הונדער.
קאקשיל - בלאנדינקעס, זך בלאנדינקעס

צוזאמענפאהר פון פאלקס- צילינג-רעפערענטען

אין לאדו
(א) אין צוזאמענפאהר מיט דער פאלקס-
צעלונג, וועט ד. 30 און 31 ד. ה. פארקומען
אין דער וואקעווארזשע א צוזאמענפאהר פון די
רעפערענטען פון דער לאדווער וואקעווארזשע.

פערזענליכעס

דער לאדווער אינספעקטאר "ה" גאזקי איז
צוריקגעקומען פון ארלייב און איבערגענומען זיין
אמט.

אפטייען

היינטיגע נאכט-דיזשורען
(2) היינט ביינאכט זינען דער: י. קאפראו
סקי (נאוואמעסקע 15) ס. טראקאווסקי (בושעווי-
נער 56) מ. ראזנבלום (שורומיסקע 21) מ.
באטשעווסקי (פיעטריקאווער 95) י. קלופמא
(קאנסנא 54) ל. טשינסקי (וואקאטשניער 53).

דער "צענגיה" איז דער זאקען- אינדוסטריע

פערענדיגט די ארבייטען פון דער
ארביטראזש-קאמיסיע

(2) לויט ווי עס איז אונז געלונגען פסע-
זשטעלען אין דער צענגיק פאר דער זאקען-אי-
דוסטריע, וועט א. א. נעכטען בעשטימט געווארען
אין ארבייט-אינספעקטאראט מיט 10 פארשענעס
קלענער פאר די ארבייטער לויטען פון 1929.

דער נייער "צענגיק" וועט פאונדירעטע
ווערען צו די לאדווער פירמעס דורכ'ן ארבייט-
אינספעקטאראט מאנטאג ד. 19 ד. ה. און וועט
פערליכטען אויף 2 חודשים צוריק.

גרויסער ערפאלג פון רעגיא צוהער

מיט א שטארקען ערפאלג ווערט אירענא גע-
געבען אין פילהארמאניע די זעהר איסגענומענע
אפערטע, הייקע אין זיבעטען הימל! אויסער
דער גאסטראלזער רעגיא צוהער נעמט אנטיל
דער גאנצער אנסאמבל פון פילהארמאניע.

ראדיא-פאראם

זונטאג, ד. 18 אקטאבער
10,15 גאטע-דינסט, 11,58 צייט-סיגנאל.
12,10 מעטעאראלאגישער קאמיוניקאט, 12,15 קע-
דערט, 3,00 מוזיק, 3,35 פראגראם פאר קינדער,
4,25 גראמאפאן פלייסען, 4,40 פאררעזונג 5,00
גראמאפאן, 5,15 פאררעזונג, 5,30 געזעצט רייזע
5,45 קאנצערט, 7,00 זערידענעס, 7,20 ספארט,
7,30 רעפערטואר, 7,40 סאג-פראגראם, 7,45 פאר-
לעזונג, 8,15 קאנצערט, 10,10 געזאנג, 10,40
קאנצערט 11,00 לייכטע און טאנץ מוזיק.

דער פעלד-ווארען-לאגער = **L. Grünspan** =
אכטונג: אין דער אייגענער ווערקשעפער ווערען אויסגעפירט פעלד, און שטאף מאנטלען פון אייגענער און
אנפערטרויער שטאף לויט די לעצטע נייסטע מאדעלען ווי אויך פערשידענע רעפארטורען

66 פיעטריקאווער 66 - טעלעפאן 21-190

ניר - **PINOMETHYL** - ניר
היינט, פערט און בעזייטיגט א לאטאר, כריפלקע אין גריפע
PINOMETHYL קען מען געקומען אין אלע אפיציען. פרייז 1.75 זל.
פערטערע אויף דער לאדווער וואקעווארזשע:
Apteka J. Cymera w Łodzi, Wólczańska 37, róg 6-go Sierpnia tel. 139-47.

SAMOCHEŁ
„Ford“ kar. nowocz.
do sprzedania.
Agent. używ. samo-
chodów i motocyk-
łów Łódź, Gdańska
82, tel. 189-28.

א שותף
צו א גוט-אייגענערטער
פארבערדי ווערט געזוכט.
צו ערארען אין אדמיני-
סטרעטע פון דער צייטונג.
1202

רעספארמא
„בארדיני“
31 פיעטריקאווער 31
מיט פארשידענע פליישען.
מיט 150 און 2 זל.

SAMOCHEŁ
„Steyr“ torp. 6-cio
cyl. do zprzedania.
Agent. używ. samo-
chodów i motocyk-
łów Łódź, Gdańska
82, tel. 189-28.

SAMOCHEŁ
„Chevrolet“ 6 cyl.
prawie nowy, limu-
zyna do sprzedania.
Agent. używ. samo-
chodów i motocyk-
łów Łódź, Gdańska
82, tel. 189-28.

**Gimnazjum Żeńskie
Józefa Aba**
w Łodzi, Zielona 10, tel. 122-12
ס'זענען נאך סטראהן פרייע פלעצער אין די
אינטערניט-קלאסען.

Dr. med. NIEWIAŹSKI
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-
קראנקייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוועקע
אנדזשיעיא 5, טעל. 40-159
נעמט אן פון 8-11 און פון 9-8 א.צ.
זונטאג און יום טוב פון 9-1 פארמ.
געזונדערער וואקעווארזשע פאר פרייען.

Dr. H. GUTS ZTADT
med.
ספעציאל-ארצט פאר אקושעריעס
און פרייע-דיאגנאסטיקעס
צוריקגעקעהרט
ZACHODNIA 62 (Śródmiejska 14)
telefon 129-52.
נעמט אן פון 9-10 פרייה און פון 5-7 אונטער.

אירל פון סלאוועניקעס, צו עסען,
ראפירטער, פרישער פון ערשט-
סלאסיער קוואליטעט פון דער פאבליק
Tow. Akc. Kurlandzkiej Olejarni w Wilnie
עמפאנעלעט דער פערטערעסער
Inż. STANISŁAW GROŚBERG
Łódź, Kilińskiego 89, tel. 111-76.

„Praca“
פרייען-פאר-קורסען
ביי דער געזעלשאפט צו פערשפרייטען
פאר-קענטנישען צו זיישען זיישע 5 זייטען
וואלשטאנסהא 21, טעל. 15-167
נעמט אן איינשרייבונגען אויף 5 זעל. אפטיילונגען
(1) דאמען-שניידעריי
(2) האנד-שטימערריי
(3) הומען-פוצעריי
(4) וועט-ארבייט
(5) אנדזשיעיע
(6) מאניקור
דער סעקרעטאריאט איז טעטיג פון 1-6 נאכט.

Dr. Med. M. Wajnberg
ספעציאל ארצט פאר נעווען-קראנקייטען
צוריקגעקעהרט.
ZEROMSKIEGO 25 (פאנסקא)
טעל. 20-172
נעמט אן נאכמיטאג פון 5 ביז 7

DR. MED. STARKER
ווענעדישע, הויט, האר און בלאז-קראנקייטען
12 שרודמעסקא 12
טעל. 87-126
נעמט אן פון 9-11 און פון 4-8 אונטער.
זונטאג און יום טוב פון 9 ביז 1 מיטאג.
פאר אונגעמיטעלטע לעמשיניצע-פרייען

Dr. med. G. GERZTAJN
ספעציאל-ארצט פאר אויגען-קראנקייט
צוריקגעקעהרט
טראגנאט 12, טעל. 10-175.
נעמט אן פון 1-11 און פון 7-8 א.צ.

50%

50%

KONSUM

PRZY WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE S.A.
ROKICINSKA 54. Dojazd Tramwajami 10 i 16

דאמען, העררען-און קינדער-וועש

פון אייגענע שטאפען צו פערקלענערטע פרייזען ביו 50 פראצענט.

דער קאנסום איז רייד פערזענע מיט פערשידענע שטאפען ווי:

זייד-ווארען, דאמען-שטאפען, שטאפען אויף העררען-און ציגער, פלעדעס, שטרימף, שקארפעטען, שיך, געשידען און אנד. וואס ווערען פערקויפט צו הרמ-פרייזען.

דאס בעזוכער דעם קאנסום און נאכזעהען די פרייזען איז אהן קויפט-צוואנג.

אכטונג! רעשטערעד און בראק אכטונג!

פון דער „ווידעווער מאנופאקטור“, אקצ-געז.

פערקויפט אויסשליסליך דער „KONSUM“

צו גענויע פארריקס-פרייזען

50%

50%

ZACHĘTA

26 זגערזשער 26

היינט און פאלגענדע טעג:

די גרעסטע פילם-רעוועלוציע פון דער וועלט - א ריהרענדע עקסטישע דראמע א. נ.

פון וואנצע ס'איז נישטא קיין צוריקוועג

איז דער הויפט-ראלע: ITA RINA

די בעצויבערנ-שעהע אין גרעסטע פילם-סוקצעס פון דער לעצטער צייט. - טראגעדיע פון א פערזאנליכער פרוי.

נעכסטער פראגראם: „די ליבע אין מדבר“

אנהייב אין זען 4 נאכט. שבת, זונטאג 12 בייטאג.

MIMOZA קלאנג-ליינא

קילינסקיענא 178

היינט און פאלגענדע טעגן גרויסע פראנץ. קלאנג-פראדוקציע א. נ. „אונטער די דעכער פון פארין“

אין די הויפט-ראלען:

ALBERT PREJEAN I POLA ILLERY

אנהייב 4 נאכט. שבת און זונטאג 2 בייטאג אויפ'ן ערשטן טעגס אלע פלעצער 60 גר.

Dr. med. REICHER

פאלודניאווא 28, טעל. 20193
פעציעל-ארצט פאר מענער-שוועכע-פשהנדלונגן
נאכט אן טאג 8-11 מדיה און טאג 5-8 זונטאג, זונטאג און יום-טובים פון 9-1 בייטאג.

זיכערע הילף און א רפואה

אחו א אפעראציע, אן בלוט, אהן א מעסער און אהן בלוט-פערזיפונג פאר קראנקע אויף הילעם פאר מענער וויבער און קינדער, פערשידענע קאליקעס אין גוף, פאר הויסערס און פיס פערלאזט איר נישט, ווייך דער ווינקל-בראך הערט גרויס שוויז א מעשען-קאס, אדער שוויז ווי א האסער-קאס און עס שלל ארום און דעם בום און דער קראנקער און און א גרויסער סכנה דורך פערזיפונג די קיפער-הערט ער בראנדט און שמערבליך, ספעציעל נאכען העל-באנדאזשן אויסגעצטענע נעם דורך ווייסע שראפטען מיט מינע בע-האנדלונג און פון דעם שראפטען

דאקטאר ברעכרעוונג בעזונטונג ווער דעם שראפטען און נעפערהילכעסן ברוך. אויך פאר הויסערס פשהנדלונג מיט היל-בארעמען און אפערען פערקויפט סוף און פלאש-זום ספעציעלע העלענען אין די שיך. קונסטליכע נאכען בום און הער, נעמען זאקען פאר די גרעסטע קראנקע אדער טעמפונג פון 9 בייטאג און פון 3 ביו 7 אין אהנער ארמאפעדישע אנשטאלט

Specialist J. RAPAPORT Ortoped von Lemberg Łódź, WOLCZANSKA 10, tel. 221-77, front, parter.

בעמערקונגן דעם פערזענליכע ערשינען פון די קראנקע אין אונ-בעזונט נויטונג, דיפאמען העבען אויסגעשעלט פאלגענדע אויטווערוי-טעם-ערשעמערען: פראפ. דר. י. מא-רישלער, פראפ. דר. בה. קילמאן-הסקי און אויך אנדערע.

דאנהאנאנג

אין טען עפעסליך בעקאנט, און דאנק דעם ספעציעלעם דור, רעפאקטור, האוינקעס און לאדן, האוולטשענסט 10, ביו איר נענעליך בעמערט נעמערען פון קומען פלייצעם, דעם 1. דעצעמבער 1930 האט מיר הי דור, רעפאקטור פערלענט בענדאזשען לויט זיין סעקטאר און נאך א חודש האט איר קאנסטאנט, אז ביזן נענעליך אויסקורוט, ביזן אלט 61 יאר, בון איר נעמערען אפערירט אויף קומען פלייצעס און ערפארט און הענט סוף איר פון נענעליך דעם דאווען הי דור, שלע ליערענדע אויף ברוך-קראנקעסען

(-) Józef Rydel, Nowe-Chojny, ul. Majowa 5.

Dr. med. KALTRECHT

ספעציעל-ארצט פאר הויט און געשלעכט-קראנקע, נעמט אן פון 8-11 מדיה פון 1-2 נאכטימאן און פון 6 ביו 9 אהנער, זונטאג פון 9 ביו 12 בייטאג. פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21. פאר אונזערע טעטע לעטשיצע פרייזען.

Dr. J. LUBICZ

כירורג-ארמאפער פאלודניאווא 9, טעל. 183-17 צוריקגעקערט קראנקעווען פון די ביינער, געלענקען, פערקוימנען פון די פלייצעס און גלידער אי גענע פראצעדורע פון זעמליכע ארמאפעדישע אפערען ווי: קאלקעס ווי א סאנאציע, קינסטליכע הענער און פיס, נאכטען א. נ. ה. נעמט אן פון 2.30 ביו 4.30 נאכטימאן.

H. LUBICZ

ספעציעלעס פאר הויט, ווענעווישע און געשלעכט-קראנקעווען צענעליאווא 7 (מדיהער 43) טעל. 13-142 עמפאנוס-שעה'ן 8-10, 12-2 און 5-8, זונטאג אין יום 1-9. פאר זאמען בעזונדערע ווארט-ואל

פראנצויזישע פרייזען פארן טעקסט-18 גר. פרייטאג און ערב יום-24 גר. אין דער זייט 8 שטעלען און טעקסט-40 און טעקסט-12 נאכ'ן טעקסט-100 פרייזען. שטייערען, מעלדונגען-10 גר. און הויט

יעדער איינציגער מעבעל

האט זיך אי-בערצייגט, אז פאר דיווענס, פלעצען, ניה-מאשינען, נארדערעבען און צאהלם די העכסטע פרייזען ארויצימאן שטעקווישע 23 טעלעפאן 00-191. ביי מיר איז ספעציעל פערשידען גענוצט אעבעל אין גוטען צושטאנד צו פערקויפטען.

צאהו-ארצט J. ROZIN-REICHOWA

נעמט אן אין דער לעטשיצע „POMOC“ 1 אלעקסאנדראווסקא 1 מאנטאג, מיטוואך און פרייטאג 3-6 און זונטאג

פראנצויזישע פרייזען פארן טעקסט-18 גר. פרייטאג און ערב יום-24 גר. אין דער זייט 8 שטעלען און טעקסט-40 און טעקסט-12 נאכ'ן טעקסט-100 פרייזען. שטייערען, מעלדונגען-10 גר. און הויט

פרייזע אנאנסען

פרייז פון אנ'אנאנס ביו 15 ווערטער נור 1 זל.

צו פערמיטען א שטוב מיט א קיך ווי אויף א זענעלענע שטוב אויפ'ן 4-טען שטאק מיט וואסער און בעליכטונג. דירעקט פון ווירט צו ערפארען סקוועראווא 22 פון 3-6 ביים ווירט.

סווערע געזוכט א צימער אויף א געשעפט אויף באוואומעסקא פון נומער 1 ביו נומער 30, פון זאפארט, פארטער אדער 1. שטאק, טעלעפאן 7022. נומער 14.200.

געזענדיג אויף פיעטריקאווער גאס, האב איר פערלירען א פוטער-קראגען. ביטע אפצופירענען געגען בעלוינגען ביי ראבערג, פיעטריקאווער 58.

א שאמאט-קוך און בעסטען צושטאנד איז צו פערקויפטען ביי יודקעוויש, פאלודניאווא 90, נו. 13.

Zagubiono kwit. wyd. przez Bank Kupiecko-Kredytowy w Łodzi na sumę zł. 60.- Kwit powyższy unieważniam. D Szatan, Żeromskiego 9.

אויפ'ן פראנצויזישען פרייזען פארן טעקסט-18 גר. פרייטאג און ערב יום-24 גר. אין דער זייט 8 שטעלען און טעקסט-40 און טעקסט-12 נאכ'ן טעקסט-100 פרייזען. שטייערען, מעלדונגען-10 גר. און הויט

אין ביהא „לאקאס“ פיעטריקאווער 62 פראנצ 2. שטאק טעלעפאן 15-166 געפינט איהר אירן געניגענדע אויסוואהל פון פערשידענע הייזען, פלע-צער, וויליעס פארביקס געפייעטע צו קויפטען און פערקויפטען איינלייטענדע אינפארמאציעס אומניסטע סאלידע און בעסטע בעדינגונגען.

וואוינוגען צו פערמיטען איינצעלנע שטיבען אויף פראנצויזישען פרייזען גאס, צו ערפארען אויף מדיה גבאים-גאס 9, ביי צוקערמאן.

אנאנסענט-פרייזען אין לאדז-5 זל. א חודש מיט אפטרעגען א היימ; אויף דער פראנצויזיש 6-5 זל. א חודש אין אויסלאנד - 8 זל. פארן אינהאלט און טערמינען די אנאנסען איז דער פערזענליכע נישט פערזענליכע די צעמינטרעציע אויף אפצו נייטאג און ביינאכט.